ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

OZBEKISTON OQSOQOLLAR KENGASHI "MAHALLA"

MAHALLA

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «МАҲАЛЛА» жамғармасининг нашри

№ 9 (236) | 2001 йил 28 феврал, чоршанба | Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган | Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

ҚАРОРИ

Қурбон ҳайитни нишонлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Диний байрам - Қурбон ҳайитни дам олиш куни деб эълон қилиш ҳақида» 1991 йил 20 июндаги 221-сон Фармони ижроси юзасидан Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Жорий йилда Қурбон ҳайитининг биринчи куни 6 мартга тўғри келиши ҳақида Ўзбекистон мусулмонлар идораси мурожаатини эътиборга олиб, 2001 йил 6 март дам олиш куни деб белгилансин ва мамлакатимизда кенг нишонлансин.

2. Мутасадди идоралар ва жамоат ташкилотлари Қурбон ҳайити байрамини жойларда муносиб тарзда ўтиши учун тегишли тадбирларни амалга оширсинлар.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2001 йил 23 февраль.

ЎЗБЕКИСТОН ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИ ВА «МАҲАЛЛА» ЖАМҒАРМАСИ РЕСПУБЛИКА БОШҚАРУВИ РАЁСАТИДА

МАҲАЛЛАЛАРАРО КЎРИК-ТАНЛОВГА МАРҲАМАТ

Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви ўз раёсатида маҳаллалараро «Энг обод маҳалла» республика кўрик-танловини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Унда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Наврўз» байрами муносабати билан мамлакатимизда «Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлиги» ўтказиш тўғрисида»ги (2001 йил 21-февраль) қарори мазмун ва моҳиятидан келиб чиқиб, байрамни муносиб кутиб олишда, маҳаллаларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришда, кам таъминланган, меҳр-шафқатга муҳтож оила ва шахсларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатишда намуна бўлган маҳаллаларни аниқлаш мақсади кўзда тутилган.

(Давоми 3-бетда.)

Тошкент шаҳар Юнусобод тумани Обод маҳалласида истиқомат қилувчи Абдусаттор ҳожи Дўстмуҳаммедов пенсионер бўлишига қарамай маҳалладаги масжиднинг қурилишига, бошқа ободонлаштириш ишларига холисона саъй-ғайрат кўрсатиб келади. Маҳалла-кўйдаги беминнат вакolatларидан бўш қолган вақтларда эса Абдусаттор ҳожи ўз набиралари билан суҳбатлашишни афзал билади.

Р.НУРИНБОЕВ олган сурат.

«Mahalla»га жавоб:

«Биз кимга буйруқ берамиз, кимнинг топшириғини бажарамиз»

2001 йил 10 январ

Ушбу мақолага жавобан шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, мазкур мақола газета саҳифасида босилгунга қадар Қибрай туманида фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштирувчи Оқсоқоллар Кенгашига янги раҳбар сайланди. 2000 йилнинг декабр ойидан эътиборан Қибрай тумани Оқсоқоллар Кенгаши тумандаги барча шаҳарча, қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинлари раисларининг ҳуқуқий ва сиёсий савияларини ошириш юзасидан семинар машғулотлари ўтказа бошлади.

Туманнинг 2000 йилнинг охиридан фаолият бошлаган янги раҳбари ўз фаолиятини биринчи навбатда туманда мавжуд 88 та маҳалла фуқаролар йиғинлари оқсоқоллари билан танишиш, улар билан ҳамкорликда иш олиб бориш, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг қонуний ҳуқуқларини ҳимоялашдан бошлади.

Эндиликда Қибрай тумани ҳокимлиги ва туманда фаолият кўрсатаётган фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари мавжуд барча ижтимоий, иқтисодий ва маънавий масалаларни ўзаро ҳурмат асосида бир-бирларининг ҳуқуқ ва ваколатларини тан олган ҳолда ҳал этадилар.

Қибрай Коммунал фойдаланиш бошқармаси ва Автойўл идораси раҳбарлари кўча ахлатларини ва лоток ариқларини ўз вақтида тозаламаганлиги ва олиб кетмаганлиги учун қаттиқ огоҳлантирилди.

С.ТОШХЎЖАЕВ,
Тошкент вилояти Қибрай тумани ҳокими.

«НАВРЎЗ — ҚАДИМ-УЛ АЙЁМ»

Огаҳий «Риёз-уд давла» асарида Хива хонлигининг Оллоқулихон даврида (1825-1842) юз берган сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳаёт хусусида батафсил ҳикоя қилиш жараёнида ўша даврда нишонланган байрамлар тўғрисида ҳам қизиқарли маълумотлар бериб ўтади.

Муаллифнинг ёзишича ўз замонида Наврўз расман байрам сифатида нишонланган. Жумладан, «Деҳқонлар Наврўзи - қадим-ул айёмда деҳқонлар ўзларича Ҳутнинг аввалги кунин Наврўз атаб, деҳқончиликнинг баъзи ҳисобин унинг бирла бошлар эдилар. Ва Хоразм улуси орасида ҳам Наврўз тарқаб машҳур бўлган эди. Наврўзи султонийки Ҳамалнинг аввалги кунига яқин эрди, шул сабабдан Хон халққа ушбу байрамни расман эълон қилиб, Хоразм аҳли орасида Наврўзни машҳур қилди», дейилади. (Ўша асар 28 бет) Ва шу сатрнинг давомида «Ҳазрат Аловуддин Хожа алайҳираҳманинг зиёратгоҳида, Муҳаммад Амин иноқ ва Аваз иноқ мақбаралари устида бир мақбарайи олий ва тошдан бино қилдирдиким, файзу сафо кони, фазлу илм аҳлининг маконидурур ва Мадрасаи Аморат номи билан машҳурдир. Ул иморат таъмирининг хизмати Муҳаммад Юсуф меҳтарга ишониб топширилди».

Маълум бўлишича, ободончилик ишларининг бошланишини Наврўзи олам - янги йил келиб, табиат гуллаб халқнинг баҳри дили очилган паллага мувофиқлаштириб олиб борилган. Халқ сайиллари бошланган, ҳофизлар, оқин-бахшилар, қизиқчилар, масхарабозлар ўз санъатларини намоён этганлар. Шундан сўнг икки ҳафталик умумхалқ ҳашарлари эълон қилинган ва бу тадбирларда хондан тортиб аҳолининг энг қуйи табақа вакилларигача иштирок этишган. Ҳашарчилар меҳнати билан янги канал ва ариқлар кавланган, эскилари тозаланиб, таъмир ишлари амалга оширилган. Янги ерлар очилган, ер ҳайдаш, уруғ сочиш, кўчат экиш, боғ-роғларга ишлов бериш бошланган ва ҳакозо. Ва бу хайрли ишларнинг бошида шахсан хоннинг ўзи турган ва бошқарган.

Омонулла МУТАЛОВ.

Умида АБДУАЗИМОВА

БАҲОР КЕЛАЯПТИ

Баҳор келаяпти гул
сепини ёйиб, қаранг.
Субҳидам шудрингига
юзини чайиб, қаранг.

Қор кўрпасин ёпинган
она ер уйғонмоқда,
Бир илинжда ҳовлиққан
орзиқиш бор тупроқда.

Ҳарорат бор қушларнинг
қўшиқларин авжида,
Қувонч ташиб югурган
жилғаларнинг мавжида.

Одамларга бир боқинг:
кўзларида шуъла бор.
Севгини севинтирган
ҳис ила ашула бор.

Ашулага жўр бўлинг,
ишқли дилга қўр бўлинг.
Муҳаббатда қулоқ кар,
майли, кўзи кўр бўлинг.

Майли Фарҳод мисоли
Чинга боринг Ширин деб.
Майли, чўл кезинг, билай
Лайли - Мажнун сирин деб.

Бўлса васлу фироқли,
ҳаёт беҳад мароқли.
Эртанги кун умиди
билан кўнгил чироқли!

Наврўз эшик қоқмоқда

ОЗОД ВАТАНГА ОБОД МАҲАЛЛАЛАР ЯРАШАДИ

Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси республика бошқарувининг маҳалла оқсоқолларига, фаолларига, барча фуқароларга МУРОЖААТИ

АЗИЗ МАҲАЛЛАДОШЛАР!

Мана мустақиллигимизнинг ўнинчи баҳори кириб келмоқда, Наврўзи олам яқинлашмоқда. Ўтган тарихан қисқа даврда барча жабҳаларда амалга оширилган катта ислоҳотлар, айниқса Президентимиз ташаббуслари билан эълон қилинган Инсон манфаатлари, Оила, Аёллар, Соғлом авлод йилларида амалга оширилган бунёдкорлик ишлари натижаларини ҳар қанча фахрланиб тилга олса арзийди. 2001 йил - «Оналар ва болалар» йилида ҳам улуғ амаллар янада авж олиши табиийдир.

Юртимиздаги тикланиш, янгиланиш, юксалиш, жаҳон андозаси талаблари даражасида самарали ривожланиш борасида янада муносиб ҳиссадор бўлиш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

Ҳурматли оқсоқоллар, маҳалла фаоллари, шижоатли ёшлар!

Муҳтарам Президентимизнинг «Биздан озод ва обод Ватан қолсин» деган даъватига амалий жавоб берайлик. Албатта, озод Ватанга - обод маҳаллалар ярашади.

Наврўз арафасида қилинадиган ишларни барчамиз яхши биламиз. Яқинда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Наврўз байрами муносабати билан мамлакатимизда «Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлиги» ўтказиш тўғрисида» чиқарган қарорида кенг жамоатчиликни бу улуғ ва савобли ишларга жалб этиш, уюштиришда «Маҳалла» жамғармасининг, хусусан ўзини ўзи бошқариш органларининг ролига алоҳида эътибор берилди. Кўчат экиб, боғ яратиш ота-боболаримиздан удум бўлган анъана. Ҳашар - ўзбекларга ярашар, деган ҳикматни эшитганимизда қалбимиз қувончга тўлади.

Сув чиқариш, экин экиш, ҳовли ва кўчаларни саранжом-саришта қилиш ҳаёт тарзимизга хос фазилатларимиздир.

Табиатни асраш, экологик муҳитни яхшилаш, юртимизни, қишлоқ ва шаҳарларимизни боғ-бўстонга айлантириш сиз ва бизнинг бугунги ғайрат ва шижоатимизга, ташаббусимизга боғлиқ.

Бундай улкан ва айни вақтда қисқа даврда бажариладиган вазифаларни маҳалла жамоатчилигисиз амалга ошириб бўлмайди. Мевали боғлар, манзарали дарахтлар, кўкариб турган хиёбонлар юртимизни тўйдиради, кўркига кўрк қўшади, ҳавони тозалайди, руҳимизни тетик, кўнглимизни равшан қилади. Шу боис, бу каби савобли ишларга оқ фотиҳа берайлик, уларга бош-қош бўлайлик.

Наврўз - улуғ байрам, уйғониш, униш-ўсиш, мўл-кўлчилик йилининг муборак сарҳади. Бу мўътабар кунда «Сумалаклар сайли»ни ўтказиш, кўкатлардан турли таомлар тайёрлаб гурунглар ўтказиш, куй-қўшиқлар, шеърхонлик, аскияларни баравж қилиб тадбирлар уюштириш, Оллоҳдан қут-барака тилаб ерларга уруғ сочиш, ота-оналарни, ёши улуғларни муборакбод этиш сурурлидир. Етим-есирларнинг бошини силаб, кўнгли кемтик оилаларга, ёлғиз, меҳрга ташна дилларга қувонч бағишлаш, меҳрибонлик уйлари тарбияланувчиларини, беморларни сийлаб, йўқлаб қўйиш савоблидир.

Азиз маҳалладошлар!

Бу йилги Наврўз байрамимиз - мустақил Ўзбекистонимизнинг шонли ўн йиллиги тантаналарини нишонлашга тараддудининг бошланиши билан боғланиб кетди. Келинг, улуғ юртимиз тўйини муносиб кутиб олиш тараддудини яхши ният, эзгу режалар билан шу қадрли кунларда ҳам давом эттирайлик. Маҳаллаларимизни обод этишда, халқ ҳашарларини ташкил қилишда, Ўзбекистонимизни боғу бўстонга айлантиришда ўзимизни кўрсатайлик.

Юртни кўкаламзор, боғлари сероб ва обод мамлакатга айлантиришда ҳаммангизга муваффақият тилаймиз.

Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши,
«Маҳалла» жамғармаси
республика бошқаруви.

ШУ СОННИНГ

2-саҳифасида:

- Истиқлол ғояси - умуммиллий қадрият.
- Туркия пул бирлиги нега қадрсизланди? - Халқаро ҳаёт панорамаси.
- «Открытое заявление» ёзиб чарчамайдиган оқсоқол нима истайди?
- Фалокатда маҳаллаларимиз ёрдамга кела оладими?

3-саҳифасида:

- Маҳаллалараро кўрик-танловга марҳамат!
- Кенжа ўғил ўгайми, момо?
- Эркин матбуот - демократия омили.

4-саҳифасида:

- Маҳкам Андижоний ишга машинада бориб, ишдан уйга трамвайда қайтади...
- Жонгинам, ўйласанг-чи, ўртада иймон бордир.

MAHALLA

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00123-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Ҳомий: «Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили: Тошкент, Буюк Турон кўчаси,41-уй

Телефонлар:
Хатлар бўлими: 136-53-75,
масъул котиб: 136-53-75
ижодий бўлимлар — 136-53-82,

Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.

Мақола ва хабарлар мазмуни, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

E-mail:mahalla@gazeta.silk.org

● Мисрда аҳолиси кўп бўлган саккизта энг йирик мусулмон давлатларининг саммити бўлиб ўтди. Таркибига Бангладеш, Индонезия, Ироқ, Нигерия, Туркия, Миср ва бошқалар кирган бу анжуман қатнашчилари жаҳонда содир бўлаётган глобаллашув жараёнини ривожланаётган давлатларга кўрсатаётган салбий таъсири муаммоларини ҳал этиш йўлларини муҳокама қилдилар. Анжуман жаҳон мамлакатларига қарата «Қоҳира декларацияси»ни қабул қилди.

* * *

● Тожикистон пойтахти Душанбеда Қозоғистон ва Тожикистон ҳукуматлараро тузилган иқтисодий комиссиянинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Ушбу йиғилишда 1998 йилнинг октябрида Остонадаги учрашувда қабул қилинган қарорларнинг қандай бажарилаётганлиги билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди. Шунингдек иккала мамлакат ўртасида ҳукумат ахборот алмашиш тўғрисидаги янги протокол ҳам имзоланди. Қозоғистон делегациясининг раҳбари Д.Аҳмедов ушбу учрашувда иккала томон учун зарур бўлган бир қанча масалалар ҳал қилинганлигини таъкидлади.

* * *

● Россиянинг собиқ мудофаа вазири генерал Павел Грачёв «Московский комсомолец» газетасининг мухбири Дмитрий Холодовнинг ўлдирилишини кўриб чиқаётган Москва ҳарбий округ судига чақирилди. Судда собиқ вазир журналистни ўлдириш учун у ҳеч қандай кўрсатма бермаганини, ҳарбий темада ёзадиган мухбирга армияда бўлаётган ўзгаришлар ва қайта қуришларни тушунтириб қўйиш лозимлигини айтганлигини таъкидлади.

* * *

● Мана бир асрдан ошдики, Вена Фанлар академиясининг архивида тарихий шахсларнинг овози ва дунё халқларининг қўшиқ ва мусиқалари сақланиб келинмоқда. Ҳозирда бу ердаги ана шундай ноёб материалларнинг сони 50 мингдан ортиқ бўлиб 7 минг соатни ташкил этади. Ёзувли тасмаларни бир киши 300 кун давомида муттасил тинглаганда адоғига етиши мумкин.

* * *

● Якшанба куни Молдавияда парламент сайлови бўлиб ўтди. Коммунистлар бу сайловда кўпчиликнинг овозини олишга муваффақ бўлдилар. Молдавия коммунистларининг етакчиси Михаил Воронининнинг «Маяк» радиостанцияси мухбирига берган суҳбатига қараганда улар рус тилига иккинчи давлат тили мақомини беришга эришиш ва республикани Россия-Белоруссия иттифоқига киритиш ниятидалар.

* * *

● Туркия президенти ва бош министри ўртасида бўлиб ўтган можаро мамлакат пул бирлиги лирани қадрсизланишига олиб келди. Лира бир неча кун ичида қарийб қирқ фоизга қадрсизланди. Молиявий инқироз натижаси ўлароқ мамлакат четдан оладиган 11 миллиард доллардан маҳрум бўлган.

* * *

● Афғонистоннинг катта қисмини ўз тасарруфларида ушлаб турган толибларнинг расмийлари мамлакат ҳудудида ўрнатилган ҳайкалларни шу жумладан умуминсоний аҳамиятга эга бўлган Будданинг жаҳондаги энг баланд 53 метрли ҳайкалини ҳам бузиб ташлашга қарор қилишган, деб хабар берди «Озодлик» радиоси.

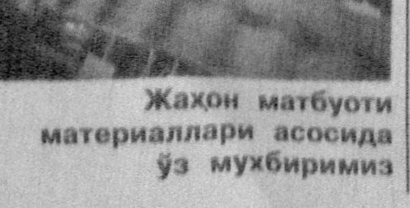

Жаҳон матбуоти материаллари асосида ўз мухбиримиз

Анжуман

ИСТИҚЛОЛ ҒОЯСИ – УМУММИЛЛИЙ ҚАДРИЯТ

Тошкентда «Миллий ғоя - бизнинг ғоя» мавзусида амалий семинар бўлиб ўтди. Республика Маънавият ва маърифат кенгаши, Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ, пойтахт шаҳар ҳокимияти ҳамда Республика байналминал миллий маданий маркази томонидан уюштирилган анжуман Ватан тушунчасининг барча миллатлар учун ягона эканлиги, мамлакатимиздаги барча фуқаролар тенг ҳуқуққа эгалиги, миллий истиқлол ғояси ҳамма учун қадрлилигини тараннум этди. Семинарда республика Маънавият ва маърифат кенгаши раҳбари А.Болиев, ҳуқуқшунос олим Ҳ.Одилқориев, Тошкент шаҳар ҳокимининг муовини Р.Акромовларнинг маърузалари тинглангач, пойтахтдаги 279-мактаб ўқитувчиси Т.Острицова, М.Улуғбек туман меҳнат бўлими нозири Н.Шиманори, Корейс миллий маданий маркази вакили Г.Ким, Озарбайжон миллий маданий маркази раҳбари И.Мамедовлар «Миллий ғоя - бизнинг ғоя» доирасида қисқача маъруза қилдилар. Мазкур вакилларнинг сўзларига қараганда, Ўзбекистон диёрида қандай миллат ва элатлар яшаётган бўлса, барчаси шу юрт равнақи, тараққиёти олдида ҳақдор ва маъсулиятли эканликларини изҳор этдилар.

Мухбирингизнинг «Юртимизда илгари сурилган миллий ғоя ва истиқлол мафкураси сизнинг қалбингизга қанчалик яқин?» деб сўраган саволига Балгар миллий маданий маркази пойтахт шаҳар бўлими раиси Николай Тодоров шундай жавоб берди:

- Тақдирнинг тақозоси билан менинг ва менга ўхшаган юздан ортиқ болгар оилаларининг туз-насибаси Тошкент билан чамбарчас боғлиқ. Биз шу ерда фарзандлик бўлиб палак отдик, невара-чевараларимиз шу ерда туғилган. Шундай экан, миллий истиқлол ғояси кўплаб миллат вакиллар қатори биз - болгар халқи хоҳиш-иродасини ҳам тўлиқ ифода этаётганидан мамнунмиз. Ўзбекистондаги тинчлик ва миллатлараро тотувлик абадий бўлишини барчамиз истаймиз ҳамда бу йўлда саъй-ғайрат кўрсатишда чарчамаймиз.

Нодир АЛИМОВ, «Mahalla» мухбири.

— Юрт бойлиги сизлар билан тўкис, болажонларим

Р.НУРИНБОЕВ олган сурат

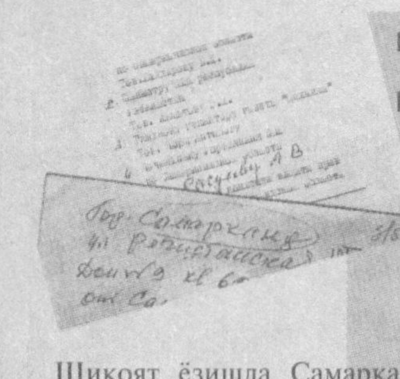

РЕГИСТОНДАН ШИКОЯТЛАР ЁРДИРАЁТГАН ОҚСОҚОЛ

Шикоят ёзишда Самарқанд шаҳар Сиёб тумани Регистон маҳалласи фуқаролар йиғинининг раиси И.Солиевнинг олдига тушадиган оқсоқол бўлмаса керак. Унинг республикамиздаги юқори ташкилотларни «зиёрат қилиб» юрганига анча вақт бўлди. Бормаган ташкилоти ҳам қолмагандир. Биргина бизнинг таҳририятга неча марталаб келиб, дардини «достон» қилиб кетган. Қўнғироқлашиб ҳам чарчагани йўқ. Келиб-кетишдан ва қўнғироқ қилишдан ташқари, бизни унутмай ёзиб турган «жалоба», «Открытое заявление», «Заявление»ларининг (бу оқсоқол фақат русча ёзади) ўзи ҳам бир неча китоб бўлгулик. Ахир ҳар бир ёзилган мактуб 10-15 варақдан иборат бўлгач... Агар бу шикоятларнинг ҳар бирининг нусхаси камида 8-10 та ташкилотга юборилганини ҳисобга олсак, Самарқанд ва Тошкентдаги кўплаб ташкилот мутасаддилари айнан И.Солиев «ижоди» туфайлигина зерикмай ўтиришганини ҳис қилиш мумкин.

Оқсоқол шикоятини ўқиб тугатмасимиздан кейингиси семиз-семиз конвертларда келаверади. Тўғриси, баъзан бу хатнинг кўплаб идоралар номига йўлланганлиги эътироф этилганлигини сезиб, уни тегишли ташкилотларга жўнатиб ҳам қўя қоламиз.

Хўш, отахон нимадан норози? Уни шунча койинишига сабаб бўлувчи ё шаҳар, ё вилоят миқёсида каттагина муаммо қийнаётган бўлса керак-да, деб ўйлайсиз. Йўқ, унинг муаммоси ўзи бошлиқ маҳалла ходими билан боғлиқ. Ўз маҳалласининг ўзига бўйсунувчи «Меҳнаткаш» деб ном олган ширкат хўжалиги бошлиғи Т.В.Горячева билан бўлган курашининг бир кўриниши аслида бу мурожаатлар.

Мурожаатларнинг мазмунидан келиб чиқадиган унинг хулосаси аниқ: Т.В.Горячева ўз вазифасига нолойиқ, у бу вазифадан озод этилиши керак. Кўп йиллардан буён оқсоқолнинг бутун Самарқанду Тошкентдаги юқори ташкилотлар идоралари эшигида туриши, ёзма мурожаат қилишининг сабаби шу. Бу хатлардаги ҳужжатлар билан танишиб, Регистон маҳалласи фаолларига, аҳолисининг сабр-бардошига ҳам қойил қолиш керак. Негаки, бу маҳалланинг икки бошчиси бир-бирини қоралаш учун аҳолини тўплаб ўтказган йиғилишларининг ҳисоби йўқ. Эътиборли томони шундаки, бу йиғилишларни ким уюштирса ўша йиғилишга раис бўлади ва баённомага ўз имзосини қўяди. Якунида шикоят матни «ижод» қилинади.

Ўйлаб қоласан, нега бу шикоятларга барҳам берилмаяпти? Нега шу шикоятлар асосида қонуний текширув ўтказилиб, ҳақнинг ҳақлиги айтилмаяпти? Оддий ҳақиқат: агарда И.Солиевнинг айбномалари тасдиқланса, Т.В.Горячеванинг жазоланиши, агар булар ўз исботини топмаса, И.Солиев оқсоқол сифатида ўз обрўйини йўқотган ҳисобланиб, туҳматлари учун жазо олиши нега қийин кечяпти?

Оқсоқолнинг бизга йўллаган навбатдаги бир йўла 8 та идора номига йўлланган, «Открытое заявление»сини ўқимасданоқ унинг «номалар жамламаси»га ташламоқчи эдигу (чунки уларнинг мазмуни бир хил-да), лекин бизни ундаги бир қоғоз илова тўхтатиб қолди. Бу Сиёб тумани ҳокимининг «Меҳнаткаш» уй-жой мулкдор ширкатининг раиси Т.В.Горячева ишлаб келаётган вазифасига нолойиқ деб топилиши ва ширкат раислигига номзоднинг тайинланиши ҳақидаги фармойиши эди. И.Солиевнинг русча номалари таъсириданми, биз ҳам «Наконец-то» деб юборибмиз. Яъни Регистон «достонлари» тугашидан хурсанд бўлиб кетибмиз. Кейин бу хатнинг қолганини ўқидик. Унда Т.В.Горячеванинг «қилмишлари» яна бир бошидан санаб ўтилиб, ҳатто жинояти очилгани айтилибди. Хуллас, бу хатни қайтмас қилиб, изидан тош отиб, «архив»га узатдик.

Йўқ, шошилган эканмиз, И.Солиевдан яна хат келди. Бундан биз арзи-доднинг мазмуни билан танишиб, ёза-ёзнинг қайтадан бошланганини сезиб, таҳририятнинг ушбу очиқ номасини Самарқанд шаҳар мутасаддилари эътиборига ҳавола қилишдан ўзимизни тўхтата олмадик. И.Солиевнинг бу хатида айтилишича, умумий йиғилишда ширкатнинг янги раиси сайланган. «На этом казалось бы вся процедура об освобождении одного лица и утверждении другого лица закончено. О, нет! ...Горячева Т.В. становится озлобленной и готова идти на всякие шантажи и провокации» дейди И.Солиев. Т.В.Горячева ҳам йиғилиш ўтказиб, ўзини яна «тайинлаб» олган эмиш. Айни пайтда у И.Солиев билан «нома» ёзишда баҳслашаётган экан. Бугунги кунда маҳалла фуқаролар йиғини раиси билан ширкат раисининг ўзаро кураши яна авжга чиққан.

Ўйлаб қоласан, киши. Гўёки Регистон иккалови учун кураш майдони, уларга қозилик қиладиган на кимса, на идора йўқ. Бу ҳолни кўриб, текширув, назорат, давлат вакиллик органларининг ҳеч бўлмаса, ғаши келмаётганига ҳайрон қоласан. Ахир бу ҳолат ҳар икки шахснинг ҳам ўз вазифасидан ўзларини анчадан буён озод қилиб қўйишганини билдирмайдими? Айниқса, бугунги кунда уларнинг бир-бирига отаётган таъна тошлари маҳалла аҳолисининг тинчини бузаётганига ҳам шубҳа йўқ. Қолаверса, Регистондек табаррук ном билан юритилаётган маҳалла аҳли билан ишлаши лозим бўлган бу икки шахс қачон бир-бирини енгиб бўлади-ю, қачон маҳалла ишини қилади?

Мустақил юрт қишлоқлари

ШЎРЧИДА ШУНДАЙ ҚИШЛОҚ БОР...

Бугунги кунда маҳалла ёки қишлоқ фуқаролар йиғинининг обрўсини нима белгилайди? Ҳудудининг кенглигими, аҳолисининг кўплигими?

Бизнингча, ҳар қандай маҳалланинг обрўси аҳолисининг сонию ҳудудий кенглигига эмас, фуқароларининг аҳиллигию, ҳаётининг фаровонлигига кўра белгиланади. Сурхондарё вилояти, Шўрчи тумани Шўрчи қишлоқ фуқаролар йиғини олтита маҳаллани бирлаштирган. Ишсизлик муаммоси айниқса қишлоқларимизда сезиларли бўлиб турган бир пайтда, бу ерда ўн олти минг кишилик аҳолининг қарийб 90 фоизи иш билан банд. Чунки қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудида 3 та оёқ-кийим таъмирлаш, 2 та радио-телевизор созлаш устахоналари, айнан маҳаллалар қошида фаолият кўрсатувчи 3 кутубхона, 3 та стадион, 6 та дўкон, 4 та чойхона, ўнга яқин тегирмону 3 та обжувозхона тўлиқ ишламоқда. Демак, аҳолининг кундалик эҳтиёжларини қондириш ва маиший хизмат кўрсатиш борасидаги муаммоларнинг ҳал этилиши туфайли, бошқа бир муаммо - ишсизлик муаммосига барҳам берилган. Бундан ташқари, қишлоқда чорвачилик ва деҳқончилик маҳсулотлари етиштирадиган қарийб 43 нафар деҳқон-фермер хўжалиги бор. Шубҳасиз, бу рақамлар ортида қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Тўлқин Раҳимовнинг, Тўра Алибоев, Гулбой Юсупов каби тиниб-тинчимас маҳалла оқсоқолларининг саъй-ҳаракатлари ётибди. Қолаверса, бу ҳолат қишлоқда заҳматкаш инсонларнинг кўплигидан далолатдир. Айниқса, ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида фермер хўжалиги ташкил этиш, рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотишнинг ўзи бўлмайди. Ўрол Раимов бошлиқ фермер хўжалиги йилига 30 тонна сут, 4,5-5 тонна гўшт маҳсулотлари етиштирмоқда. Шунингдек, хўжалик ҳисобида 15 гектар экин майдони бўлиб, ғалла ва пахтадан олинаётган ҳосил кўрсаткичи йилдан-йилга ортиб бормоқда.

Қишлоқ фуқаролар йиғинида ёшлар тарбиясига эътибор алоҳида. Ундаги олтита мактабнинг ҳар қайсиси алоҳида ўз стадиони, ва кутубхонасига эга.

Хуллас, айни кунларда Шўрчи қишлоқ фуқаролар йиғини аҳолиси бир қатор улуғ айёмларни - Наврўз, айниқса Мустақиллигимизнинг 10 йиллик тўйини ҳамжиҳатликда, ҳар соҳада ижобий ўзгаришларга эришган ҳолда кутиб олишга интилиб яшамоқдалар.

Омон ШУКУРОВ, «Mahalla» мухбири.
Суратда: Қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Тўлқин РАҲИМОВ.

Хонадон нон иси

Маҳаллада фуқаро муҳофазаси

1 март — фуқаро муҳофазаси куни

МУҲОФАЗАГА КИМ БИРИНЧИ КЕЛАДИ?

* ***Дунёда фалокатлар туфайли йилига 2 миллион одам нобуд бўлмоқда***
* ***Оқсоқол фуқаро муҳофазаси бошлиғи ҳамдир.***
* ***Бошқа ёрдам келгунча маҳалла биринчи халоскордир.***

Фавқулодда вазиятлардан бевосита ва билвосита кўрилаётган моддий зарар миқдори дунё иқтисодиётида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг 4-5 фоизи миқдорида баҳоланмоқда.

Аҳолини фавқулодда вазиятларга тайёрлаш масаласининг муҳимлиги, охирги йилларда шу йўналишда мамлакатимизда қабул қилинган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар - Ўзбекистон Республикасининг «Аҳолини ва ҳудудларни табиий ҳамда техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш тўғрисида»ги, «Фуқаро муҳофазаси тўғрисида»ги қонунларида ва соҳани долзарб масалаларини ҳал қилишга қаратилган Вазирлар Маҳкамасининг бир қатор қарорларида ўз ифодасини топган.

«Фуқароларининг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонун ҳужжатларига кўра қишлоқ, маҳалла йиғини раислари ўзлари яшаб турган ҳудудда фуқаро муҳофазаси бошлиқлари ҳисобланадилар ва маълум ваколатларга эгалар, аҳоли ўртасида муҳофазаланиш бўйича иш олиб боришга жавобгар ҳисобланадилар.

Фуқаро муҳофазасидаги ишларда ижобий натижаларга эришиш учун маҳалла, қишлоқ ҳудудида яшайдиган аҳоли қуйидагиларни билиши муҳим ҳисобланади:

- нимага тайёрланиш кераклигини;
- ҳудудда қандай ҳодисалар юз бериши мумкинлигини;
- ўзининг имкониятларини ва заиф томонларини;
- эҳтимоли бўлган фалокатларнинг таъсирини камайтиришга қаратилган тадбирларни амалга оширишни;
- фавқулодда вазиятларга тайёргарлик кўриш юзасидан ўтказиладиган барча тадбирларда фаол қатнашиши (воситаларни жамлаш, ҳимоя иншоотларини қуриш, қутқариш ва ёрдам бериш борасидаги билимларни эгаллаши зарурлигини).

> ***«Фуқаролар фуқаро муҳофазаси тадбирларини бажаришда иштирок этишга ва тегишли тайёргарликдан ўтишга мажбурдирлар»***
>
> **«Фуқаро муҳофазаси тўғрисида»ги Қонуннинг 14-моддаси**

Бу ишда фуқаро муҳофазаси бўйича маслаҳатхона бўлимларини ташкил этиш катта ёрдам бериши мумкин, улар ҳар бир ўзўзини бошқариш органларида доимий фаолият кўрсатиши керак. Бу хоналарда фуқаро муҳофазасига оид бурчак ташкил этиш лозим. Бундан ташқари шу ҳудудда яшовчи аҳоли сони ва таркиби, муҳандислик коммуникациялари, уй-жойлар, ишлаб чиқариш корхоналари тўғрисидаги ва бошқа маълумотлар ҳам берилиши керак. Шунингдек ҳудудга хос бўлган содир бўлиши мумкин бўлган фавқулодда вазиятлар, аҳоли яшаш жойига ёндош хавфи бор объектлар, транспорт воситалари (шу жумладан шахсийлари), шу маҳаллий ҳудудда яшовчи техник йўналишдаги мутахассислар ва тиббиёт ходимлари сони тўғрисидаги маълумотлар ҳам бўлиши даркор.

Маҳалла ҳудудида яшовчи кўнгиллилардан тузилган йўналишлар бўйича фаолият кўрсатадиган гуруҳларни тузиш ва улар билан машғулотлар ўтказиш жойларда анча самара беради.

Кўнгиллилар, ўз вазифаларини билиб олганларидан сўнг, аҳоли ўртасида керакли ишларни олиб борадилар. Ишда ижобий натижаларга эришиш учун маҳалла ҳудуди кичик ҳудудларга (секторларга) бўлинади ва уларнинг ҳар бирига 1-2 та кўнгиллилар бириктирилади. Натижада ҳар бир кичик ҳудудда (секторда) 6 та ёки 10 тагача кўнгиллилар иш олиб боришларига имкон яратилади.

Жабрланганларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатадиган кўнгиллилар гуруҳи билан Қизил Ярим Ой Жамияти ҳудудда яшовчи аҳолига дастлабки ўзига ва бошқаларга тиббий ёрдам кўрсатишни ўргатиш бўйича машғулотлар ва тактик - ўқув машқ ўйинлари ўтказади.

Аҳоли яшайдиган у ёки бу ҳудуднинг табиий ва техноген хусусияти фавқулодда вазият таъсири туфайли зарар кўриши турлича бўлиши мумкин. Шу сабабли аниқ вазиятни, содир бўлиши мумкин бўлган ҳодисани баҳолаш мезонига қараб фалокат-қутқарув ишларини олиб бориш учун зарур бўлган маълум йўналишда ҳаракат қилувчи кўнгиллилар гуруҳлари сони ва уларнинг таркиби аниқланади. Бу гуруҳларнинг бажарадиган ишларининг хусусияти фавқулодда вазиятнинг турига қараб фарқ қилади. Жумладан, ҳудудни сув босиш хавфи туғилса, алоқа, ахборот ва хабар бериш гуруҳини ташкил этишга ва аҳолини хавфсиз жойга кўчириш масалаларига катта эътибор берилади.

Ер қимирлаш хавфи бўлганда эса - кўпроқ эътибор, вазиятни баҳолаш, қутқариш ва жабрланганларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш гуруҳларига қаратилади.

Маълумки, ҳар қандай фавқулодда вазият кўламига ва содир бўлган вақтига қараб турли оқибатларга бино ва иншоотларнинг бузилиши ва вайрон бўлишига, одамларнинг жароҳатланишига, ёнғинлар, сув босишлар ва ҳакозолар бўлишига олиб келиши мумкин. Шунинг учун ҳам маҳаллий ўзўзини бошқариш органлари ҳар қандай фавқулодда вазият оқибатини бартараф қилиш учун, фуқаро муҳофазаси кучлари ёрдамга келгунча, маҳаллада яшовчи фуқароларни қутқарув ва тиклов ишларига жалб қилишлари керак.

Зарур бўлганда яшириниш жойи сифатида маҳалла ҳудудида жойлашган мактаб, касалхона, маъмурий бинолардаги муҳандислик - техник иншоотлари, яъни мавжуд панажойлардан фойдаланса бўлади. Уларни яроқлилиги ва фойдаланишга тайёрлиги шу муассасалар мутасаддилари масъулиятни қай даражала тушунишларига боғлиқ.

Миржалил ЮНУСОВ, Фуқаро муҳофазаси институти кафедра бошлиғи, техника фанлари доктори, профессор.
Зокиржон БОЙЧИБОЕВ, кафедра катта ўқитувчиси.

Тадбир

ЭЛ ТИНЧЛИГИ – ЮРТ БОЙЛИГИ

Абдулла Қодирий номли Тошкент Давлат маданият олийгоҳида Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда Вазиятлар, Олий ва Ўрта махсус таълим ва халқ таълими вазирликларининг фуқаро муҳофазаси масалаларига бағишланган дастурига бағишланган тадбир бўлиб ўтди. Институт фуқаро муҳофазаси бошлиғи - олий даргоҳ ректори Азиз Оппоқович Тўраев бу борада ўқитувчиларни пухта тайёрлаш лозимлигини таъкидлади Тошкент шаҳар Фавқулодда Вазиятлар Бошқармаси бошлиғи, полковник Э. Икромов олийгоҳга таклиф этилиб, институт ходимларини фавқулодда вазиятларда қандай ҳаракат қилиш, фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ва шу масалалар бўйича Республикамиз ҳукумати қарорлари бўйича тушунтириш ишлари олиб борилди. Институтда шу соҳа бўйича катта ўқитувчи лавозими тасдиқланди.

Талабалар корхоналарда ўтказилаётган тактик махсус машқларга жалб этилмоқда.

Тошкент шаҳар «Қутқариш хизмати» мутахассислари олийгоҳ талабаларига махсус машқларни ўргатмоқдалар.

Тошкент шаҳар Фавқулодда Вазиятлар бошқармаси ахборот маркази.

Анжуман

МАКТАБ САҲНАСИДА «ОНА ВА БОЛА» ДАСТУРИ

«Маҳалла» жамғармаси Чилонзор тумани бўлинмаси ташаббуси билан ташкил этилган «Мустақил ҳаёт бўсағасида» мавзусидаги тадбир тумандаги 126-мактаб педагоглари ва толиби илмлар иштирокида бўлиб ўтди.

Туман ҳокимияти, Маънавият ва маърифат бўлими, Бўстон, Гулистон, Ал-Хоразмий маҳаллалари вакиллари қатнашган анжуманда, айниқса, катта ҳаёт бўсағасида турган ёш ва ўсмирлардан кўплаб саволлар тушди. «Она ва бола» давлат дастури доирасида бўлиб ўтган суҳбатларда «Маҳалла» жамғармаси туман бўлинмаси ходими Обид ҳожи Аҳмедов, Ўзбекистон Миллий университети профессори Ж.Шермуҳамедова, Маънавият ва маърифат кенгаши масъул котиби, профессор М.Тешабоевалар ўзларининг қимматли фикрлари билан қатнашдилар.

Анжуманнинг иккинчи қисми мактаб ўқувчилари тайёрлаган бадиий саҳналар билан давом этди.

Ўз мухбиримиз.

ЎЗБЕКИСТОН ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИ ВА «МАҲАЛЛА» ЖАМҒАРМАСИ РЕСПУБЛИКА БОШҚАРУВИ РАЁСАТИДА

МАҲАЛЛАЛАРАРО КЎРИК-ТАНЛОВГА МАРҲАМАТ

(Боши 1-бетда)

Кўрик-танловни ўтказиш тартиби:

2001 йилнинг 10 мартигача ҳар бир туман (шаҳар)да ўтказилиб, биттадан ғолиб маҳалла номзоди вилоят босқичига тавсия этилади.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри бўйича эса 2001 йилнинг 15 мартигача ўтказилиб, ғолиблар аниқланади.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри кўрик-танловида биринчи ўринни эгаллаган 14 та маҳалла тўғрисидаги маълумотлар вилоят Оқсоқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси бўлим бошқарувлари раёсати қарори билан тегишли ҳужжатларни илова қилинган ҳолда, Республика кўрик-танлов комиссиясига тақдим этилади.

Кўрик-танловга республикадаги барча маҳаллалар жалб этиладилар.

Маҳаллаларнинг обод, саранжом-саришталиги, ҳовли-кўчаларининг тозалиги, хонадон соҳиблари ва оила аъзоларининг табиат экологиясига бўлган муносабатлари, кўчат, гул ўтқазиш, ариқ, анҳорларни тозалаш, «Сумалак сайли», кўкатлардан тайёрланган миллий таомлар кўриги, турли тадбирлар, маънавий-маърифий ишлар кабилар натижаси кўрик-танлов хулосаси учун асос бўлади.

Тавсия этилган маҳалла ҳақида Республика кўрик-танлов комиссиясига қуйидагилар тақдим этилиши лозим:

1. Тавсия этилган маҳалла ҳақида тўлиқ маълумотнома.

2. Маҳалла фуқаролар йиғинига туман (шаҳар) комиссияси тавсияномаси.

3. Комиссиянинг шу маҳаллани вилоятда «Энг обод маҳалла» деб топилгани ҳақидаги қарори.

Маълумотномага маҳалла ҳаётини акс эттирувчи ҳужжатлар, фотосуратлар, видеокассеталар илова қилиниши мақсадга мувофиқ бўлади.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри бўйича ғолиб деб топилиб, биринчи ўринни эгаллаган ва Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви раёсати тасдиғидан ўтган маҳаллалар Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви Фахрий Ёрлиғи ва қимматбаҳо совғалари билан мукофотланадилар.

Кўрик-танловга марҳамат.

«Маҳалламизда кўчат экишга киришдик»

ЎЗГАРИШда ЎЗГАРИШ

Беморнинг шифо истаб узоққа овора бўлмагани қанчалар яхши. Шу нарса инобатга олинганининг самараси шу бўлдики, Денов туманидаги Ш.Қобилов номли ширкат хўжалиги ҳудудида жойлашган Ўзгариш маҳалласида замонавий қишлоқ шифокорлик нуқтаси қуриб ишга туширилди. Шифо маскани нафақат чиройли қилиб қурилди, балки у замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан ҳам жиҳозланди. Маҳалла одамлари эса шунисидан хурсанд.

- Энди маҳалламиздаги одамларнинг туман марказига шифо истаб қатнашларига чек қўйилди, - дейди маҳалла фуқаролар йиғини оқсоқоли Абдурашид ака Файзиев, - маҳалламизнинг номига муносиб тарзда ўзгариб бораётганлигидан қувониб юрибмиз. Бундан кейин биз бу шифо масканида физиотерапия, даволаш, лаборатория каби хизмат турларидан бемалол баҳраманд бўламиз.

Маҳмуд АБУЛФАЙЗ.

Бизнинг матбуот

ДЕМОКРАТИК ЖАМИЯТ ХИЗМАТИДА

XX асрнинг охирги ўн йиллиги Ўзбекистон тарихида шубҳасиз алоҳида аҳамият касб этади. Ўзбекистон мустақил давлат сифатида жаҳонга юз тутди, иқтисодий, ижтимоий соҳаларда йирик ўзгаришлар бўлди. Кўпгина соҳалар қатори журналистикада ҳам демократлаштириш жараёнлари бошланди.

Мустақилликка эришганимиздан сўнг мамлакатимизда журналистика ривожига жиддий эътибор берила бошлангани бежиз эмас. Чунки эндигина тоталитар тузум исканжасидан қутулган жамиятни демократлаштириш учун оммавий ахборот воситаларининг роли беқиёс. Эркин матбуот - демократиянинг асосий унсурларидан бири. Сўз эркинлиги эса демократиянинг муҳим шарти. Шунинг учун истиқлолимизнинг илк йилларидаёқ, демократик тараққиёт йўлини танлаган мамлакатимизда сўз, фикр ва матбуот эркинлиги конституцион ҳуқуқлар сифатида кафолатланди.

Ўзбекистон Конституциясининг 67-моддасида таъкидланганидек, «Оммавий ахборот воситалари эркиндир ва қонунга мувофиқ ишлайди. Улар ахборотнинг тўғрилиги учун белгиланган тартибда жавобгардирлар». Ушбу конституцион ҳуқуқларнинг кафолатланиши жамиятнинг том маънода янгиланаётгани ва оммавий ахборот воситаларининг ундаги роли ўсиб бораётганидан дарақдир. Зеро, фикрлар ва сўз эркинлиги кафолатланган жамият ўзи учун энг керакли мақсадлар ва қадриятларни белгилаб олади. Масалан, сўз эркинлиги ҳақиқатнинг қарор топишига, жамиятда ростмана демократик бошқарувнинг ўрнатилишига, можароларни куч ишлатмасдан ҳал қилишга ва ниҳоят, шахснинг жамият вакили сифатида ўзини тўла намоён қилишига кўмак беради. Ҳукумат ва вакиллик органлари устидан доимий жамоатчилик назорати ўрнатилади.

Президент Ислом Каримов Олий Мажлис сессиясидаги маърузаларидан бирида ушбу масалага алоҳида тўхталиб, «Эркин ва мустақил оммавий ахборот воситалари ҳар томонлама ривож топиши лозим» деган эди. Президентимиз оммавий ахборот воситалари ҳақли равишда ҳокимиятнинг тўртинчи тармоғи бўлгандагина, жамиятда том маънодаги демократия ўрнатилажагини таъкидлади.

Чиндан ҳам демократик жамиятни эркин матбуотсиз барпо этиб бўлмайди. Шунинг учун оммавий ахборот воситалари ҳаётимизга кун сайин чуқурроқ кириб бораётганини ҳеч ким инкор эта олмайди. Демократик жамиятда матбуотнинг вазифаси ҳам, мақсадлари ҳам ўзгача. У илгаригидек «дастёр» эмас, балки ҳақиқатга, эзгуликка хизмат қилади. Юртбошимиз айтганидек, «Айни шу оммавий ахборот воситалари жамиятимизнинг демократик қадриятлари ва тушунчаларини ҳимоя қилиши, одамларнинг сиёсий, ҳуқуқий ва иқтисодий онгини шакллантириши» лозим.

Шубҳасиз, демократик тараққиёт сўз эркинлигига йўл очгани ва матбуотнинг эркин фаолият юритиши учун шароит яратгани боис бундай муаммолар келиб чиқмайди. Албатта, сўз эркинлигини таъминлаш мураккаб масала. Бундай улкан вазифаларни бирданига амалга ошириб бўлмайди. Жамиятда унинг тарафдорлари ҳам, душманлари ҳам бор. Лекин жамият демократлашган, инсонпарварлашган сайин тарафдорлар сони ортиб боради. Шундай экан, биз журналистлар жамиятимизнинг ривожланиши ва порлоқ келажаги йўлида ҳеч бир тўсиқлардан чўчимай, эзгу мақсадлар билан фаолиятимизни давом эттиришимиз керак.

Сангин ЖАББОРОВ, журналист.

Тинчликми, қўшни?

КЕНЖА ЎҒИЛНИНГ КЎЗ ЁШЛАРИ

ёки Ғубдинариқ воқеаси

Норой опа кенжаси Ғанишерга «Ўғлим, сенга келинни ўзим танлайман» деганда, кўп нарсани, жумладан, шу уй-жойнинг келажакда кимнинг қўлида қолишини ҳам ўйлаганди. Эл орасида юрган маҳалла кайвониларидан эмасми, кўнглидаги қизни роса излади. Тақдир уни тиббиёт ҳамшираси, яхши тарбияли оилада ўсган Мавлудахонга дуч келтирди.

Келин-куёв тотув ҳаёт кечира бошлади. Бирин-кетин фарзандлар - бир ўғил ва бир қиз дунёга келди. Орадан уч йил ўтди. Негадир қайнсинглиси Дилфуза янгасидан «гап» топа бошлади. Норой опа ҳам, отаси Ўлжа бобо ҳам қизларига «Ундай дема, болам. Янганг яхши, гулдек фарзандлари бор, эшитган қулоққа яхши эмас, бу гаплар», деб танбеҳ беришди. Акалари Ўктам билан Дилшод негадир Дилфуза томонга тезда мойил бўлишди. Акаси Ғайрат можарони эшитиб, «Бу тўполонга мени аралаштирманглар», деб қўл силтади.

СУД АДОЛАТ ҚИЛСА БЎЛАРКАН...

Уйдаги гап кўчага чиқди. Лекин қўни-қўшнилар уйдирма-бўҳтонларга аралашмадилар. Яра тобора газак ола бошлади. Ниҳоят, Ўктам, Дилшод ва Дилфуза ўзаро бирлашиб Ғанишер ва Мавлудани «Оилада тартибни бузганликлари, носоғлом вазият келтириб чиқарганликлари учун» судга беришди. Ғанишер ва хотини ҳайрон эди. Суд эса аксинча, «тинч оиланинг ишига нотўғри аралашганликлари учун» уччала ака-сингилга бир ярим минг сўмдан жарима солди. Суднинг бу адолатидан Ғанишернинг кўнгли бироз таскин топди. Аммо... Қаранг, воқеа худди фильмлардагидек кечмоқда. Энди ака-сингиллар гапни бир жойга қўйиб, ота-оналари кўнглига «йўл» топдилар. Ҳозиргача «Қўйинглар, болаларим, Ғанишер ҳам менга ўгай эмас, ахир икки норасида гўдаги бор» деб турган она «Бундай ўғил ва келиннинг менга кераги йўқ», деб қолди.

Ана холос, Норой опага нима бўлди? Узоқ йиллар ўқитувчилик қилган, бугунги кунда маҳалла фаоллари қаторида юрган, кўпни кўрган, яхши-ёмонни фарқлай оладиган киши нега бундай хулосага келди. Ғанишер шу хонадонда туғилди, ўсди, улғайди, бола-чақали бўлди. Эру хотин топган-тутганларини шу уйга олиб келишди, ҳовлини таъмирлашда баҳоли қудрат кўмаклашишди, маблағ сарфлашди. Эндиликда улар ҳеч бир асоссиз кўч-кўронларини орқалаб кетишаверадими? Кетганида ҳам борадиган манзиллари йўқ. Кенжа ўғил ота-она билан туришга тўла ҳақли-ку. Бундан ташқари, шу кунларда унинг қўли анча қисқа, ишсиз юрибди. Худога шукр, акалари топарман-тутарман, бошларида бошпаналари - ҳовли-жойлари, кўп қаватли «дом»ларда жойлари бор. Нега улар укаларининг аҳволини кўра-била туриб, уни сарсон-саргардон қилишга «бел боғладилар». Ахир, ука хотин бола-чақаси билан кўча-кўйда хор-зор бўлиб юрса, акаларига иснод келмайдими?

Бир одам, «Ё, расулиллоҳ, менга шундай бир амал ўргатинг-ки, уни қилиб мен жаннатга кирай», деганида пайғамбаримиз Муҳаммад САВ «Жаннатга кирмоғинг учун қариндошларингга мурувват кўрсатмоғинг даркор», деган эканлар.

Ахир биз мусулмон фарзандларимиз, бир қориндан талашиб тушган укага бунчалик мусибат кўрсатиш, ёмонлик соғиниш ҳеч бир ақлга сиғмайди.

МАҒЛУБ ВА ҒОЛИБЛАР ЁХУД ГАПНИНГ ИНДАЛЛОСИ

Хуллас ака-сингилларнинг «ишлови» билан она ҳам энди кўпчилик томонга ўтди. Бунинг устига ҳовли ҳам унинг номида... Бундан икки йил бурун Норой опанинг тасаввурида «Ҳаммасидан ақлли, чаққон, ғамхўр келин» бугун даҳшатли ёвга айланди. «Уйдан кўчиб кет», деган сўз, «Сен туфайли рўзғоримдан хайр-барака, тинчлик йўқолди», деган даъво оғзидан тушмай қолди. Шундай қилиб, иш нифоқчи акалару сингилнинг мақсади сари силжиди. Норой опа Ғанишерни оиласи билан уйидан кўчиртириб юборишларини сўраб, Қарши шаҳар судига даъво аризаси берди. Ғанишер ва хотинининг кўнгли жойида эди. Олдинги галги судда шарманда бўлган акалари ва синглисига қўшилиб онаси ҳам изза бўлади, деб ўйлади. Чунки уларнинг даъволари пуч эди. Суд Ўзбекистон Республикаси фуқаролик кодексининг 208-, 218-моддаларини қўллаб ҳал қилув қарорини чиқарди. Мана ўша қарор:

«Даъвогар Қойилова Норойнинг жавобгар Аҳмедов Ғанишерга нисбатан унинг оила аъзолари билан Қарши шаҳар Ғубдинариқ кўчаси, 15-уйдан кўчириб чиқариш ҳақидаги даъвоси қаноатлантирилсин. Жавобгар Аҳмедов Ғанишер оила аъзолари билан биргаликда Қарши шаҳар Ғубдинариқ кўчаси 15-уйдан бошқа турар жой берилмасдан, мажбурий тартибда кўчириб чиқарилсин».

Бу қарорни Ғанишернинг қўлига суд залига кириши биланоқ тутқазишди. Ғанишер ҳеч нарсага тушунолмай, бошига урилган илондек гангиб, ўзини тамоман йўқотди, турарга мажол топмолмай ўтириб қолди. Ғолиблар ота-она, акалар ва сингил «Энди сенинг ҳолингга маймунлар йиғлайди», деган писанда билан унинг ёнидан гурс-гурс ўтиб кетишди.

- Оиламиздаги келишмовчиликларга асосий айбдор катта акам Ўктам Аҳмедовдир, - деб ёзади Ғанишер. - Мавлуда билан тўйимиз бўлиши арафасида ота-онам унга «дом»га кўчиб чиқиши лозимлиги, келин-куёвга жой лозимлигини айтишди. У чиқмайман, деб оёқ тираб олди. Ота-онам болам-бўтам деб уни зўрға кўндиришди. Акамнинг Каманди маҳалласида ҳам янги ҳовли-жойи бор эди. У уни сотди. Сўнг яна уйимизга қайтиб келиш йўлларини излай бошлади. Аввал синглимни қўлга олди, кейин қолганларни.

Пул, мол-мулк акани-укадан, отани-ўғилдан айиради, деганлари наҳотки ҳақ гап бўлса? Мулк меҳрдан устунлик қилди. Уй-жой кенжа укага, келинга қолиб кетиши хавфи уларга тинчлик бермади. Ака муддаосига эришди, суд ижрочиси Ғанишернинг рўзғор анжомларини кўчага улоқтирди. Бунга чидай олмаган Мавлуда ота-онасиникига кетиб қолди. Ғанишер икки гўдаги билан кўчада қолди.

Ўктам эса «темирни иссиғида босди», онасини алдаб ундан тўрт хонали бу ҳовли-жойни ўзига ҳадя этиш тўғрисида розилик хати олди ва дарҳол уни расмийлаштириб, уйни ўз номига ҳатлади.

Хўш, суд қарори адолатданми? Ғанишернинг отаси Ўлжа ота судда гувоҳ сифатида қатнашган. Ахир, Ғанишернинг отаси ўша даъвогар онанинг эри-ку?! У ҳам шу ҳовлидан Ғанишерни чиқаришдан манфаатдор-ку! Ишонинг, суднинг баъзи хулосалари эртакка ўхшайди. Суд аниқловида онаси Ғанишерга икки хонали «дом» олиб берганлиги, аммо у ҳовлини бўшатмаётганлигини баён қилса, жавобгарнинг отаси I гуруҳ ногирони Аҳмедов Ўлжа жавобгар Аҳмедов Ғанишерга икки хоналик уй олиб бермоқчи бўлганлиги, аммо жавобгар ҳовлини бўшатиб қўйишни хоҳламагани айтилади. Тавба, деб ёқа ушлайсан, киши. Демак, суд хулосасига шу даъволар асос бўлган.

САВОЛ: ўша Ғанишерга ваъда этилган уй олиб берилганми ёки олиб берилмоқчими? Олиб берилган бўлса, унинг калити кимнинг чўнтагида ва нега унинг ҳақиқийлигини исботловчи суд ҳужжатларда кўрсатилмади?

Иккинчи савол: Ўзбекистон Республикаси Уй-жой кодексининг 112-моддаси 1-бандида **ижарага олувчи, унинг аъзолари, ёки у билан яшовчи бошқа шахслар турар жойларини мунтазам равишда бузиб, унга зарар етказиб келаётган тақдирда ёки соғлом турмуш тарзи қоидаларига риоя этмаётган, бошқаларнинг у билан яшашга имкон бермаётган бўлсалар, шунингдек, огоҳлантириш, жамоат таъсирини кўрсатиш чоралари уларга таъсир этмаган тақдирда манфаатдор шахсларнинг талаби билан бошқа турар жой бермаган ҳолда кўчириб юбориш назарда тутилган.** Хўш, бу ўринда шундай ҳолат юзага келдими? Судда эътироф этилган ҳақорат ва қийноқларни ким далиллади, қани уларнинг суддаги фикри? Яна бунинг устига, бунда гувоҳ бўлиши мумкин бўлган маҳалла оқсоқоли ва қўшнилар чақирилмаган ва улар суднинг бу хулосаларидан норози бўлиб турган бўлса.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик процессуал кодексининг 229-моддаси II бандида **«Фуқароларни бинодан кўчириш тўғрисидаги ҳал қилув қарорларининг дарҳол ижро этилишига йўл қўйилмайди» ёхуд шу ҳужжатнинг 383-моддаси I-қисмида «Тарафлардан лоақал бири жавобгар бўлган фуқаролик иши бўйича суднинг ҳал қилув қарори у кучга кирган пайтдан бошлаб уч йил ичида, бошқа ишлар бўйича бир йил ичида мажбурий тартибда ижро этиш учун топширилиши мумкин»**, дейилади.

- 1997 йил 27 августда суд бўлиб, у чиқарган қарордан кейин хабар топдик ва ҳанг-манг бўлиб қолдик. Наҳот суд оила можароларини ҳал этишда маҳалла фаолларидан, ёки қўни-қўшнилардан бирон кишининг фикри билан қизиқмаган, - дея ачинади Чақар маҳалласи оқсоқоли Норгул Мустафоқулова.

Шундай қилиб, раис ўз норозилигини ёзма равишда судга тақдим этди. Мана бу хатга эса Ғанишернинг девор-дармиён қўшнилари А.Маматқулов, Н.Бўронов, Н.Пардаев, А.Амирқулов, Б.Рашидов, И.Аҳмедовлар имзо чекишган. **«Бизлар Қарши шаҳар судининг 27.08.97 йилдаги ҳал қилув қарори билан танишиб чиқдик. Қарорнинг юридик томони тўғрисида бирон нима дейишга ожизмиз. Лекин «Аҳмедов Ғанишер ота-онасини қийнаб ҳақоратлаб келган ва унга икки хонали уй олиб берганларида Ғанишер уйдан чиқиб кетмаган» деган гаплар туҳматдан иборат. Ғанишер одобли, у ота-онаси, акаларинигина эмас, ўзини сўккан бегона кишини ҳам қайтариб сўкмайдиган йигит. Бу ҳовли-жойни қандай бўлмасин эгаллаб олиш учун жон-жаҳди билан интилаётган манфаатдор одамларнинг ўйлаб топган гаплари. Ғанишер Аҳмедовни уйдан чиқариш тўғрисидаги ишни қайта кўриб чиқиб, унга ёрдам беришингизни сиздан ўтиниб сўраймиз».**

Чақар маҳалла фуқаролар йиғини раиси ва қўшнилар бу хатларни вилоят судининг раисига ёзишган эди.

БИР ҚАРОРГА ИККИ ХИЛ МУНОСАБАТ

Шубҳасиз, Ғанишер адолат қилишларини сўраб, Қашқадарё вилоят судига даъво аризасини ёзди. У ердан ҳам нажот бўлмади, қуйидагича жавоб олди:

«...Сиз ота-онангиз билан яшаган уйда носоғлом вазиятни вужудга келтирганингиз, мажбурий равишда кўчиришга асос бўлган кўринади...» (Сўзга эътибор беринг - Қ.Э.)

Демак, вилоят суди ҳам қарорни «...назорат тартибида бекор қилиш ёки ўзгартириш учун протест келтиришни лозим топмади».

Ғанишернинг аҳволига ростдан ҳам маймунлар йиғлади, ўзи бу ҳолдан бемор бўлиб қолди. Унинг аянчли аҳволига ачинганлар, тўғрироғи унинг акаларини лаънатловчилар кўпайиб қолди. Бироқ, уларнинг ёрдамлари маслаҳат беришдан нарига ўтмас, аниқ фойдали ёрдам кўрсатиш ҳеч кимнинг қўлидан келмасди. Қонун-қоидадан хабардорлар бу ҳақда Олий судга мурожаат қилишни маслаҳат беришди. Худди шундай йўл тутди Ғанишер. Олий суд шикоятни вилоят судига назорат тартибида такроран текшириш учун юборди. 1998 йил 27 апрел куни шикоят Қарши шаҳар судида судья А.Қарахонов раислигида қайта кўрилиб, қуйидагича ҳал қилув қарорини қабул қилди:

«Даъвогар Қойилова Норойнинг жавобгар Аҳмедов Ғанишерга нисбатан турар жойдан мажбурий тартибда чиқариш ҳақидаги даъвоси асоссиз бўлганлиги учун рад қилинсин.

Жавобгар Аҳмедов Ғанишернинг қарши даъвоси қаноатлантирилиб, у оила аъзолари билан бирга Қарши шаҳар Ғубдинариқ кўчаси 15-уйга киритилсин».

Кўнгиллар бироз таскин топгандек, масала ижобий ҳал этилгандек, норасида гўдакларнинг оҳу фарёдини Оллоҳ таоло эшитгандек бўлди. Аммо уйдан чиқариш тўғрисидаги қарорни зудлик билан бажаришда мардлик кўрсатганлар Ғанишерни уйига киритишдек савоб ишнинг бугунгача уддасидан чиқмаяптилар.

БУ ҲОЛДАН ҲОЖИ БОБО ЙИҒЛАДИ

- «Бир болага етти маҳалла ота-она», деган нақлга амал қилган Норбобо ҳожи Содиқов кўпни кўрган, етарли ҳаёт тажрибасига эга бўлган тенгқурларини тўплаб, уларни инсофга чақириш мақсадида Ўлжа акалар хонадонига борди.

- Менинг ундай болам йўқ, бўлган ҳам эмас. Хонадонимдан тез жўнанглар. Қолаверса, бу бизнинг шахсий ишимиз, - терс бурилди Ўлжа ака.

- Мен қариндош-уруғларнинг мол-мулк деб қанчалик ваҳший бўлишаётганини ана шунда кўрдим, - дейди Норбобо ҳожи. - Бу хонадондан кўзларим ёшга тўлиб қайтдим. Ишонинг, ҳали-ҳали ўзимга келолмайман...

- Келинимизнинг жаҳли тез, - дейди Норой опа. - Қайнота билан келин ҳеч муроса қилолмайди. Кунлардан бир кун келин бобойни босиб урди. Ғанишер боласини кўтариб томошабин бўлиб турди.

- Келин ҳам ҳеч гапдан ҳеч гап йўқ бирданига ташланмагандир?

- Билмасам...

Йўқ биласиз! Бу сиз айтгандан бошқачароқ бўлган эди. Эсингиздами, ўғлингиз билан келинингиз уйдан чиқишга мутлақо норози бўлишди. Шунда сиз андишани буткул йиғиштириб қўйиб, келинингизнинг ишхонасига - Қарши шаҳридаги вилоят касалхонасига югурдингиз. Бир бордингиз, икки бордингиз... Хуллас мақсадингизга эришмагунингизча қўймадингиз. Ана шундан кейингина келин қайнотасига, сизга сўз қайтара бошлади. Урди, муштлади, деган гаплар қип-қизил туҳмат. Сиз, ўғилларингиз ўша ерда бўла туриб қайнотани келинга урдириб ўтиришларингга ким ишонади?

- Келиштириш йўлларини изламадингизми? - яна сўрайман.

- Ҳамон излайман, лекин уддасидан чиқа олмаяпман.

- Ўғил-келинни, гўдак набираларни суд орқали ҳовлидан чиқарсангиз. Шуми сиз излаган йўл? Ғанишер бировларникида тўй қилиб ўғилчасининг қўлини ҳалоллабди. Таклиф қилинишига қарамасдан, ҳеч ким боришни лозим кўрмабди.

- Боролмадим. Борсам булардан кечиб кетиш керак.

- Катта ўғлингиз Ўктам қизини чиқарганда укасини айтишни ҳатто эп ҳам кўрмабди.

- Ҳа, у укам йўқ, ўлган, деб ҳисоблайди.

- Сизчи?

- Мен ҳам.

Эҳ, фарзандни дунёга келтириб боққан ота-она, туғишган ака ва опа! Ғанишер ўлмаган. Кўзларингизни мол-мулк даъвоси қоплаган пардани олинг, тирик авлодни ўлди дейиш билан гуноҳи азимга ботманг. Ғанишер оилада энг кичик. Одамзот борки, олдин келган олдин кетсин дейди. Лекин Ғанишер ўзидан олдин келганлар - ота-она, акасига ҳам бугун унинг бошига не кунларни солсалар-да, олдий ҳақиқат сўзини ҳам айтишни раво кўрмади, уларга узоқ умр тилади. Кўзингизни очинг.

Қурбон ЭГАМБЕРДИЕВ, «Mahalla» мухбири.

АДИБЛАР АДИБЛАР ҲАҚИДА... «ОЛТМИШВОЙ»ДАН БИР ШИНГИЛ

Ёзувчи Асад Асил серқирра адиб Сирожиддин Сидқий ХАНДАҚЛИҚИЙ ҳаёти ва фаолиятига оид ҳужжатли асар ёзди. Бу асарда адиб ҳаёти тафсилотига боғлиқ ҳолда маҳаллаларимиз тарихи ҳам ўз ифодасини топган. Шу асардан парчани диққатингизга ҳавола этамиз.

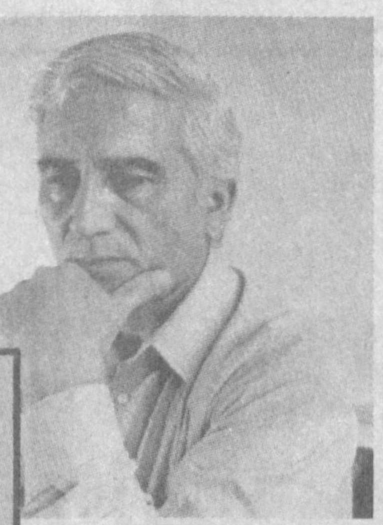

Асад Асил

МИРЗОҲИД ота изтироблари

Қишлоқ маҳаллаларида ҳар жой, ҳар жойларда бостирмалар тиклаб, йигитларнинг жўра тушишлари одат тусини ола бошлаган. Бозорбошиликлар ўзлари сой бўйида қурган шундай уйда авваллари қиш кунларида тўпланишарди. Бора-бора йил давомида шу макондан аримайдиган бўлдилар. Кошки эди, тўпланганлар зарур суҳбат қуришса, яхши юриб - яхши турсалар! Ота-оналар шундоқ бўлар, деб умид қилган эдилар. Даврага шайтон оралади: йигитлар қиморбозликка, бўзахўрликка берилишди.

Ҳовлисининг яқингинасида рўй бераётган хунук бу ҳангомалар қишлоқнинг энг табаррук, билимдон ва обрўй кишиси бўлмиш Мирзоҳид отани оғир ўй-ташвишга солиб қўйди. Тўнғич фарзандининг шу даврага аралашиб юриши дард устига чипқондай бир гап. У ўзини қўярга жой тополмасди. Шундоққина рўпарасидаги қўшнининг ўртанчаси Мирхолиқ даврага жўрабоши. Ниҳоят Мирзоҳид ота бир режа тузди: «Мана шу йигит билан бир гаплашиб кўрайин-чи!» Аксига олиб Мирхолиқ кўриниш бермас. Ота бомдоддан қайтгач, дарвоза олдидаги супага кўрпача тўшаб ўтираверди. Охири учратди.

- Сизга бир илтимосимиз бор, чироғим, - мулойим оҳангда давом этди Мирзоҳид домла. - Келинг, мана бу ерга ўтиринг, - йигит жойлашиб олгач, ота унга синовчан боқиб давом этди. - Исмоил иш-юмушларга унчалик қовушмай юрибди. Укаси Сирожиддин эртадан кечгача тинмай чарчаб қоляпти. Асомиддинимиз ҳали ёш. Юмушларимизга қарашиб, болаларимизга акалик қилиб юрадиган сиздай бақувватроқ бир йигит керак эди. Ҳақини тўлардик, ўғлимиздай кўриб юрардик. Ёрдам беролласизми? Истасангиз, дадангиз розилигини ҳам олай...

- Нега ёрдам бермай, тақсир! Сиз лозим кўрсангиз жоним билан хизматингизни қилай! Мен, мен... жон деб умр бўйи хизматкорингиз бўлай! Фақат дадамга ўзим кейинроқ айтарман...

Мирзоҳид ота ўрнидан қалқиб Мирхолиқнинг пешонасидан ўпди, бақувват елкасини силаб-сийпаларкан: «Хизматкор эмас, тўнғич ўғлим қаторидасиз, ўғлимсиз, Мирхолиқжон!» - деди овоз товланиб. Бу хонадонга қўшчи бўлиб киргач, бемаза йўллардан бутунлай оёқ тортди. Кундан-кунга унинг ғайрати жўш урар, барча юмушларни ўзиникидай, ҳатто ундан ҳам аъло даражада адо этарди. Мирхолиқ қатнашмай қўйгандан кейин жўра тушганлар даврасининг ҳам бурди кетди. Аммо Мирхолиқнинг кўнгил дафтарини Сирожиддинбек тўлдирди! Кичик жуссали жиккаккина йигитча Мирхолиққа ҳамиша ҳамроҳ, ҳатто иккалови кўпинча бир ҳужрада тунар эдилар.

Мирзоҳид ота навбатдаги жума намози бошланишидан олдин лўндагина амру маъруф қилдилар. Қодир Оллоҳнинг тўғри ниятлиларга ҳар доим раҳбар эканлигини бир карра эслатиб ўтгач:

- Гапираман десак гап кўп, азизларим, - дея давом этди у. - Сизларга биттагина заруратни айта қолай. Кўпчилигингиз менинг қўлимда таҳсил олдингиз. Анча ёшларимиз, мана, мулла Аҳмар, мулла Султонхўжа каби улуғларнинг масжидларида таълим олдилар. Бироқ, менинг назаримда, булар етарли эмас. Қишлоғимиз катта маскан, бунга албатта тўкис бир мадраса даркор. Оллоҳ қўллаб, шундай билим уйини битирсак бир етук мударрис керак бўлади?..

Орага сукунат чўкди. Мулла Аҳмар домла ёнида ўтирган Султонхўжа эшон домла билан шивирлашиб олди-да:

- Оллоҳ ўзингизга қувват берсин, тақсир, - деди барчага эшиттириб. Буни бошқалар ҳам маъқуллашди.

- Бизга ҳурмат-эътиборингиз учун миннатдорман, азизларим! - Кўнглидаги ниятини юзага чиқарди Ҳазрат домла, - Оллоҳ қўллаб, мадрасани битирсак, уни мулла Имомали бошқаради. Хабарларингиз бор, Оллоҳнинг назари тушган бу фарзанд Тошкентдаги қадрдонимиз Шоҳмуҳйиддин Охунд мударрислик қилаётган катта илм даргоҳининг энг пешқадам толибларидан. Ул даргоҳни битиргач бағримизга қайтиб, фарзандларимизга илм ўргатур...

Жума намозини ўқиб бўлганларидан сўнг, ҳамма уй-уйларига тарқалди. Мирзоҳид ота кўнгли тўлгунча дуолар ўқиб, энг кейин кўчага чиқди. Кунчувоқдаги ўриндиқда мулла Аҳмар домла билан Султонхўжа эшон домла Мирзоҳид отани кутиб ўтирардилар. Улар устоз истиқболига пешвоз турдилар, «ният қабул бўлсин», дея қайта кўришишиб, ўриндиққа ёнма-ён жойлашдилар.

- Айбга буюрмайсиз тақсир, кичкинагина маслаҳатли гапимиз бор эди, - сўз очди Султонхўжа эшон домла. - Мулла Имомалининг зеҳн-заковатига ҳаммамиз ҳавас қиламиз. Аммо бу йигитни беназир устоз Шоҳмуҳйиддин Охунд домла ўзларидан йироқлаштиргиси келмас, насиб этса келгусида муборак ўринларига мударрис этиб тайинлаш ниятида эканлар. Биз мулла Аҳмар акамиз билан фикрлашиб, қишлоғимиздаги мадрасага Сирожиддинбекни лозим кўриб турибмиз. Муборак бу зурриёдингизнинг ўткир зеҳн-заковати, адолатпарварлиги ва билимдонлиги барчага маълум. Мадраса битгунга қадар Тошкентга тушиб ўқиб чиқсалар илм бобида барчамиздан ўзар...

Домла сал сукутда тургач, бош кўтариб суҳбатдошларига қаради. Устоз нигоҳида қандайдир ташвиш кўланкаси пайдо бўлганди.

- Оллоҳ кўриб турган сир-синоатни сизлардан яшириб бўлмас, - изтиробга тушиб гапирарди устоз. - Биласизлар, тўнғич фарзандимиз Исроилбек илм олиш учун Тошкентга бориб фарзанд доғида қоврилиб қолдик. Сирожиддинбек ҳам кўпдан Тошкентга талабгор. Юрагим дов бермайди, бу фарзанд анча нозик. Устига-устак дин илмидан кўра ашъор битишга қизиқиши устунроқ. Сизларга маслаҳатим, мулла Имомалини олиб келиш чорасини кўрмоқ лозим. Умрим вафо қилса, бу ишга ўзим ҳам қарашарман. Ўтиб кетсам, Шоҳмуҳйиддин Охундга боринглар, менинг номимдан илтимос қилинглар, Худо хоҳласа йўқ демас...

Мулла Имомали деганлари - ғоят тақводор, мусичадай беозор Абдурашид сўфийнинг тўнғич фарзанди. Мирзоҳид домлага астойдил ихлос қўйган Абдурашид сўфи ул фарзандни кичиклигидаёқ шогирдликка берган. Имомали домла қўлида анча йил таҳсил олгач, Тошкентга ҳам Мирзоҳид отанинг ўзи олиб тушиб, дўстининг қўлига топшириб қайтган. Мирзоҳид отанинг наздида ҳар бир инсон, боши кўкка етган тақдирда ҳам, ўз туғилиб ўсган жойи равнақи учун баҳоли қудрат ҳисса қўшмоғи лозим. Беназир устоз севимли шогирдидан худди шу оқибатни кутар, бунга у тўла ҳақли эди...

МАҲКАМ АКА бир куни...

(Маҳкам Андижоний портретига «эгри-бугри» чизгилар)

Маҳкам Андижоний (шўролар давридаги ўша Маҳкам Махмудов-да) ҳам 60 га кирдилар. У кишининг таржимон, истеъдодли ёзувчи, журналист ва муҳаррир сифатидаги фаолияти билан яхши танишмиз. Уни яқиндан билганлар эса унинг афандисифат, хаёли уммон инсон (кўнгли тозалигидан ва ижодга жуда берилганлигидан) эканлигини яхши билади. Шу боис унинг ҳаёти, хатти-ҳаракати билан боғлиқ ҳангомасифат воқеаларни дўстлари (ҳатто ўзи ҳам) маза қилиб кулиб (устидан кулиш маъносида эмас) эслаб юришди.

Ҳангома ичидасиз

«АРИЗА ЁЗИНГ»

Маҳкам ака Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида ишлаб юрган кезлари ҳар куни ишга кечикиб келаверибди. Бундан жиғибийрони чиққан бошлиқ уни чақириб «Нега ишга кечикиб келасиз» деб удағайласа, у ҳам дабдурустдан «Мени сиздек ишга хизмат машинаси олиб келмайди. Шаҳар транспортини ўзингиз биласиз...» дебди.

Шунда бошлиқ: «Аризангизни ёзинг», дебди.

Маҳкам ака буёғи чатоқ бўлдику, дея ишдан бўшаш ҳақида ариза ёзиб, бошлиқ ҳузурига кирибди. Бошлиқ аризани ўқиб кўриб, йиртиб ташлаб нима дермиш:

- Машинага ариза ёзинг, машинага, бўшашга эмас!

ҚАДРИМ БОР ЭКАН

Шу баҳона Маҳкам ака Ёзувчилар уюшмасидан машина оладиган бўлди. Собиқ Иттифоқ даврида ўз пулингизга оладиган машина ҳам буйруқ билан бериларди. Лекин масаланинг бир нозик томони бор эди. У янги машинани Москвадан собиқ СССР Ёзувчилар уюшмасидан олиб келиши керак эди. У машинани яхши биладиган қадрдон ўртоғи ҳамроҳлигида «Қайдасан, Масков» дея йўлга отланибди. Янги машинани олиб, Тошкентга келгунига қадар бир ойдан ортиқ вақт ўтибди. Кунларнинг бирида уйига кириб келса, хотини (худо раҳмат қилгур Ойдин опа) йиғи-сиғи билан кутиб олиб, «Машинангиз ҳам қуриб кетсин, бир ойдан бери сиздан на хат-хабар бор, на телеграмма, юрак ҳовучлаб бўладиганимиз бўлди» деса, Маҳкам ака ёнидаги ўртоғига нима дермиш:

- Қаранг-а, қадрим бор экан-а...

ҚОВУННИНГ КЎПИ ЙЎЛДА ТУШДИ

Айни ёз, пишиқчилик пайти Масковдан олиб келишган янги машинада уч-тўрт улфат Мирзачўлга қовунхўрликка отландик. Янги кўм-кўк АЗЛК қуёшда ялт-юлт ёнади, Маҳкам ака сайр қилдириб келаман, деб ўғилларидан икковини ҳам ўзи билан олди. Россия ўрмонзорларини, Шимолий Кавказ тоғларини, Озарбайжон кенгликлари, Туркман чўлларидан йўл босиб келган янги «тулпор» қантариб қўйилган жойидан жилди. Лекин масаланинг нозик томони шунча йўл босиб келган «тулпорча»га Маҳкам аканинг ҳафсала қилмагани боис ҳануз давлат рақами (номер) олинмаган экан. Барибир машина рулида ҳайдаш ҳуқуқига эга бир ўртоғимиз. Қайдасан «Оқ олтин» дея дам олиш кунларининг бирида йўлга тушдик.

Қайтишимизда мезбонлар Тошкентга мозорбосди дея машинага роса кўп қовун ташлашди. Маҳкам аканинг кўнгли чоғ. «Сегоҳ»у «Дугоҳ»ни ванг қўяди. Катта йўлга чиққач эса янги машинада номер йўқ эмасми, ҳар қадамда ДАН ходимлари тўхтатди, ашула сўнди. Ҳайдовчимиз тушиб ҳужжатларни кўрсатади, улар эса машинанинг эгасини суриштиради.

Шунда Маҳкам ака машинадан аста сирғалиб тушаётиб оёқ остида думалаб ётган қовунлардан бирини секин қўлтиқлаб, уларнинг олдига равона бўлади. Шундай қилиб, Тошкентга келгунча йўлда қовун тарқатганмиз, худога шукур, етиб келганимизда машинада бироз қовун қолган экан, Маҳкам ака бола-чақарингга олиб боринглар, деб уларнинг яхши-яхшиларини қўлтиғимизга қўймасдан тиқиб юборганди...

ҚЎРҚМАСАНГИЗ ОБОРИБ ҚЎЯДИ

Кейинчалик Маҳкам аканинг ўзи ҳам ҳайдовчиликка ўқиб, ҳайдовчилик гувоҳномасини олди. Маҳкам аканинг Тошкентдек шаҳри азимда машина ҳайдашининг ўзи бир достон. Бир достон эмас, минг достон. Фақат бу достонларни вақт топиб унинг ўзидан эшитган маъқул. Лекин у бундай суҳбатларда икки нарсани миннатдор бўлиб эслайди, аввало ўзининг не-не фалокатлардан омон қолганини, иккинчиси ўша АЗЛК машинасининг кузови қалинлигини, чунки Тошкентнинг кўпгина чорраҳаларида манаман деган бойваччаларнинг чиройли машиналари ана шу АЗЛКдан пачақланиб, азият чекмади дейсиз.

Ҳақиқатдан ҳам Маҳкам аканинг машинасига ўтирган одамнинг отнинг калласидек юраги бўлиши керак эди. Акам, тўғрисини айтганда, машиналар ўртасида масофа сақлашни мутлақо десак лоф бўлару, унча-мунча билмайди. Агар у оқим бўйлаб кетаётган пайтда светафорнинг қизил чироғи ёниб қолса борми, ё олдинда, ё кетинда кетаётган машинанинг ҳолига вой дееверинг. Бундай пайтда қадрдон АЗЛКнинг тормози ё эрта босилиб орқада келаётганга думба ташлайди, тормоз кеч босилса, тумшуқ билан олдинда кетаётганга шох урилади. Яна бир нозик жойи Маҳкам аканинг кўзи узоқни яхши кўрмайди, яқинни балодек кўради, кўз тегмасин ҳозиргача кўзойнаксиз ўқийди, ёзади. Фақат кўчага чиққанида «дераза» керак.

ЯҚИННИ УЗОҚ ҚИЛИБ

Маҳкам ака бир куни ишга кетиб, кечқурун ишдан қайтиб келса, ҳар куни айвоннинг тагида қантарилиб турадиган «тулпор» йўқмиш. Шунда у уйдагиларни чақириб «машина қани» деб сўрабди.

- Бугун эрталаб ўзингиз ишга миниб кетувдингиз-ку!

Маҳкам ака хаёли жойига келиб узоқ «Бирлик»дан трамвайда лиқиллаб, қайдасан нашриёт деб, изга қайтибди. Қайтиб келса, Навоий кўчасида жойлашган нашриёт биноси олдида бир ўзи қолган машина қоққан қозиқдек эгасини кутиб турганмиш. Ҳа, жонивор ҳалол пулга келгансанда, дебди шунда Маҳкам ака. Шундай қилиб Маҳкам ака машина туфайли яқинини узоқ қилиб юрар эди.

**Ҳангомаларни оққа кўчирувчи
Нормўмин ОЧИЛОВ.**

Мунажжимлар тахмини

Чоршанбадан Якшанбагача

Қўй (21.03-21.04). *Ҳафта сиз учун хайрли кечади. Шанба куни романтик учрашувга бой бўлади. Шунингдек, чоршанба ва пайшанба кунлари ҳам яхши келади. Якшанбанинг бироз оғирроқ келиши эҳтимоли бор.*

Бузоқ (22.04-20.05). Ушбу ҳафтада кечаётган кунлар ҳақида умумийроқ қилиб айтадиган бўлсак, ишқий ва амалий учрашувлар оғушида бўлишингиз мумкин. Кўнглингизга ёқадиган харидлар қилсангиз ҳам ажаб эмас.

Эгизаклар (22.05-21.06). *Бу ҳафтада пайшанба ва якшанба кунлари бироз оғирроқ кечади. Лекин қолган кунларда ишга бошингиз билан шўнғийсиз. Ва, ҳатто, жума куни ишқий саргузаштлар оғушида ором олишга муваффақ бўласиз.*

Қисқичбақа (22.06-22.07). Ўтаётган ушбу ҳафтада яхши харидлар қилишга муваффақ бўласиз. Дам олиш кунларини оилангиз даврасида ўтказинг.

Арслон (23.07-22.08). *Ҳафтанинг уч куни сизга оғирроқ келиши мумкин. Сешанбадаги лоҳаслик чоршанбада сиҳатингизга путур етказиши мумкин. Шунга қарамасдан, пайшанба куни хушхабар эшитишингиз мумкин. Дам олиш кунлари ҳам кўнгилдагидек бўлиши кутилмоқда.*

Паризод (23.08-22.09). Ҳафта молиявий аҳволингиз яхшиланиши билан бошлангани боис, кейинги кунлар ҳам сизни асло ранжитмайди, чунки ҳафта давомида хушхабарлар эшитасиз, амалий учрашувларда бўласиз. Булар, албатта, сизнинг кайфиятингизни кўтаради.

Тарози (23.09-22.10). *Афсус-надоматлар бўлсинким, хайрли бошланган ҳафта шу кунларда талай кўнгилсизликларни келтириб чиқаради. Пайшанбада сиҳатингиз бироз панд бериши, жума ва шанбада жанжалли вазиятларга тушиб қолишингиз мумкин. Ниҳоят, якшанбада аҳвол ўнгланади.*

Чаён (23.10-22.11). Гарчи бу ҳафтада кўп нарсага эришолмаган бўлсангиз, бу сизни асло ранжитмасин. Ҳафта давомида қувонч ва бахт ҳамроҳингиз бўлади, ҳаёлот дунёсининг энг ғаройиб гўшаларида сайр этиб юрасиз.

Ўқотар (23.11-21.12). *Пайшанба кунида можароли вазиятга тушиш эҳтимолини назарга олмаганда, қолган кунлар яхши келади. Бу ҳафта сиз учун самарали ишлаш, кўнгилли дам олиш, ишқий учрашувлардан қувониш имкониятлари мавжуд. Фақат ҳаммасини ўз вақти-соатида бажаришингиз лозим, холос.*

Тоғ эчкиси (22.12-19.01). Бу ҳафта юлдузлар сизга қизиқ бир қарама-қарши вазиятни ваъда этаётганини айтиб ўтмоқ жоиз. Гарчи, пайшанба ва шанба аҳволингиз яхшиланса-да, якшанба можароли вазиятларга тушиб қолиш хавфи сизни таъқиб этади. Шу боис, ҳафта давомида вазмин бўлишни тавсия этамиз.

Қовға (20.01-18.02). *Жума кунида можароли вазиятдан ўзингизни тия олсангиз, бошқа кунлар ёмон бўлмайди. Ҳафта бошида ва охирида хушхабарлар эшитиб қувонасиз. Чоршанба куни дам олиб, ҳордиқ чиқаришга айни фурсат.*

Балиқ (19.02-20.03). Ҳафтанинг душанба ва жума кунларида дилторлар висол учрашувларига дуч келасиз. Чоршанбада анчадан буён кутаётган даромад қўлга киради. Пайшанба куни хушхабарлар эшитасиз. Дам олиш кунларини маданий ҳордиқ чиқаришга бағишланг.

Илҳом жўшди

ЎРТАДА АРМОН БОРДИР

Не куйга тушдим, билмам,
Сени кўрдиму суйдим,
Сени суйдиму куйдим,
Ўртада армон бордир...

Учратсам дея зора,
Ҳажрингда қалбим пора,
Сен - сарсон, мен - оввора,
Ўртада ҳижрон бордир...

Бу дунёи нотинчда
Кўришсак не илинжда,
Ўртада бор қилич-да,
Ўртада қалқон бордир...

Тиғ ўтди суягимдан,
Ранжидим суюгимдан,
Шубҳалар қилди кимдан,
Ўртада ёмон бордир?!.

Ёмонга йўймасанг-чи,
Пичоқсиз сўймасанг-чи,
Жонгинам, ўйласанг-чи,
Ўртада иймон бордир...

Севгини этма увол,
Девордек қалқонни ол,
Қилични қинига сол,
Ўртада даврон бордир...

Макон - сен ва меники,
Замон - сен ва меники,
Ҳар он - сен ва меники
Ўртада имкон бордир.

Маҳмуд АБДУЛҲАҚ

Газетхон

Муборак бўлсин

САЙДУЛЛА УЛОВЛИ БЎЛДИ

Шўрчи туманидаги Гулмирза Ниёзов номли жамоа хўжалиги аъзоси Сайдулла Чориев деҳқон бозорига иш билан тушиб, уловли бўлди. У бор-йўғи халқ банкининг «Совға» лаҳзалик лотереясидан атиги бир дона сотиб олган эди. Бахтини синаб кўрди - бир лаҳзада ютуқ чиқди, «Тико» енгил автомашинасига эга бўлди. Эндиликда Сайдулла бозор-учарга «Тико» миниб бораётир.

**Маҳмуд АБУЛФАЙЗ,
«Mahalla» мухбири.**

Мусаввир. Ҳ.СОДИҚОВ

Аҳоли диққатига!

Энергия тармоқлари идоралари шуни маълум қиладики, электрдан фойдаланганлик учун тўловни кейинги ойнинг 5-кунигача тўламаган хонадонларда электр таъминоти огоҳлантиришсиз тўхтатилади.

MAHALLA
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Шухрат ЖАЛИЛОВ
Иброҳим РАҲИМ
Расул РАҲМОНОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари)
Рустам ҚОСИМОВ

Масъул котиб:
Аслиддин БЎРИЕВ

Навбатчи:
Олим БЕГАЛИЕВ

Саҳифаловчилар:
А. ЮЛДАШЕВ,
Д. БЕКМУРОДОВА.

Таҳририят компьютерида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма тобоқ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41.

Буюртма Г-1037

Топширилди—20.30